

Rapports dalla suprastonza dalla Pro Idioms Surselva

per mauns dalla radunonza generala dils 11-03-2015 a Trun

Cuntegn

Rg en scola / rg orda scola - ed uss?	p. 2
<i>da Tresa Deplazes</i>	
ACCESS e PLAT-ON, dus products dalla Pro Idioms	p. 5
<i>da Adrian Cathomas</i>	
Mieds d'instrucziun idiomatics	p. 6
<i>da Francestg Friberg</i>	
Plan d'instrucziun 21 e rumantsch grischun: Il cantun ignorescha danovamein la basa legala	p. 10
<i>da Carin Cadruvi</i>	

Rg en scola / rg orda scola - ed uss?

da Tresa Deplazes

Il rumantsch grischun (rg) ei mai staus apprezziaus en Romontschia, ni a bucca ni a scret. Quei ei semanifestau denter igl onn 2006 e 2009 danovamein ed a moda fetg clara. Cura ch'il cantun ha entschiet ad introducir il rg en scola han bia geniturs pér sentiu co ei va sil viv sch'ils agens affons emprendan in auter lungatg-mumma en scola. La forza ch'ils pertuccai dil rg en scola han sviluppu ha mumentau dapli che quei che la Regenza vess sminau zacu.

(Nus menziunein cheu las scolas romontschas e bilinguas, las scolas da Cuera e Domat cun sulettamein ina purschida d'ina partiziun bilingua s'audan buc vitier.)

1. Dils piuniers als exots

Vischnaucas piunieras han introduciu il rg en scola denter il 2006 e 2009 ella Val Müstair el Surmir ed ella part sut dalla Surselva. La finamira dil cantun – ch'ei uss enconuschentamein buc vegnida contonschida – fuva d'introducir tochen il 2016 il rg en tuttas scolas romontschas, e quei beincapiu en fuorma activa. Fatg ei denton che dapi 2009 ha negina nova vischnaunca romontscha introduciu il rg. Il cuntrari: denter 2011-2013 han tuttas vischnaucas romontschas che havevan entschiet cun rg reintroduciu ils idioms en scola, cun excepziun dil Surmir e Trin. Cul retuorn dalla davosa vischnaunca piuniera da Laax ils 12 d'avrel 2013 eisi stau clar definitivamein ch'il project « rg en scola » ha fatg naufragi.

La consequenza ed il stan actual ei ch'ei vegn instruiu rg mo pli el Surmir ed a Trin. (Remarca: La gasetta "La Pagina da Surmeir" vegn edida en surmiran!)

2. Haver dretg ni survegnir dretg ei buc adina il medem

Sulettamein las famiglias pertuccadas cun affons che vevan entschiet cun rg han survegniu petta pagada per lur engaschi : rg tochen alla fin dil temps da scola, decretau dalla Regenza il december 2011! Il medem meins ha il Cussegl grond aunc cementau la decisiun dalla Regenza egl artechel 32 dalla lescha da scola, numnadamein culla formulaziun che la midada d'in lungatg da scola hagi da succeder da sutensi.

Cuort suenter, ils 19 da schaner 2012, recuoran 57 geniturs encunter la decisiun dalla Regenza avon la Dertgira administrativa dil cantun. Suenter la decisiun en favur dalla Regenza vegn il cass tratgs vinavon alla Dertgira federala il qual vegn discuss e decidius publicamein a Lausanne, e la decisiun va péz a cup cun 3:2 en favur dil cantun. Ils 57 geniturs recuoran era encunter igl artechel 32 dalla lescha da scola ed annunzian il recuors al Tribunal per dretgs humans a Strasbourg.

Ils 20 da schaner 2015 decida Lausanne danovamein en favur dil cantun. E da Strasbourg vegn la novitad ch'il recuors vegni buc tractaus. Las pretensiuns tenor art.34 e 35 seigien buc ademplidas, e quei tut senza in'argumentaziun.

Gnanc in soli dils affons che sto far vinavon cun rg tochen alla fin dil temps da scola ha ussa quei avantatg che Martin Jäger ha repetiu ad in repeter sco ina litania sco p.ex. ils 21 da schaner 2015: **"Es wäre aus unserer Sicht pädagogisch falsch gewesen und es ist eben auch politisch nun bestätigt worden, und gerichtlich bestätigt worden, dass es nicht gut ist, wenn Kinder im Laufe ihrer individuellen Schulzeit mit mehreren Varianten der gleichen Muttersprache konfrontiert sind."**

Nus essan exact dil medem meini, signur Jäger!!! Denton cun insister sin Vies dretg veis Vus contonschiu gest il cuntrari!

Igl ei paradox e tragic enina: Martin Jäger sa bein avunda che exactamein quella situaziun inacceptabla ei la realitad da quellas famiglias pertuccadas dapi l'enschatta digl experiment « rg en scola » !

Las dertgiras han encuretg ed anflau ina via per salvar la fatscha a nossa Regenza. Ils affons e las famiglias ein las unfrendas.

3. Il cumbat ei piars, tuttina eis el buc staus vans

Il text dallas decisiuns dalla Dertgira federala dils 19 da schaner 2015 sestenda sur pli che 20 paginas. Schegie ch'il resultat ei en favur dil cantun, dat ei parts en quei text che tschontschan pils recurrents e che fan curascha. **Il pli impurtont punct che nus astgein quintar sco success ei ch'ils derschaders affirman che las vischnauncas ein autonomas da fixar lur lungatg official.**

Duront quater paginas sestrubegian e semudregian ils derschaders per giustificar ch'igl artechel 32 dalla lescha da scola blesseschi buca l'autonomia communal. Els concedan schizun ch'igl artechel 32 tangheschi igl agir communal, l'autonomia seigi aschia relativada. La Regenza pretendi che las vischnauncas sezzas hagian acceptau d'introducir il rg da sutensi e perquei hagi il turnar era da succeder tuttina. Denton schizun cheu dattan ils derschaders danovamein in commentari en nies senn: "Diese Folgerung ist zwar nicht gerade logisch zwingend."

Tenor la lescha da lungatg dil cantun (art.3 KV/GR) decidan las vischnauncas sur dil lungatg official e da scola el rom da lur cumpetenzas ed en collaboraziun cul cantun. Ei fan stem dalla coesistenza tradiziunala dils lungatgs e prendan risguard sillas minoritads linguisticas d'origin. Cheu citeschan ils derschaders mintgamai mo l'emprema part (en collaboraziun cul cantun) e giustificheschan cun quei igl artechel 32; il cantun hagi da sestentar per ina buna scolaziun per tut ils affons, per il cuntegn dalla scolaziun fundamentala. Il cantun hagi era da mirar ch'ils affons hagian las medemas schanzas cura ch'ei mondi pils examens d'admissiun. Remarca: sch'ins prendess serius la secunda part (prendan risguard sillas minoritads linguisticas

d'origin) havess ins saviu giustificar ch'ei fussi schizun stau d'avantatg per nos affons d'astgar turnar al lungatg-mumma ch'ei il lungatg d'origin!

Ils derschaders remarcen che nus haveien fatg attents che nos affons seigien confruntai gia dall'entschatta cun duas variantas screttas il pli tard cura ch'ei vegnien ella superiura ni midien en ina scola media. Els dian lu sin quei: **"Den Beschwerdeführern ist einzuräumen, dass Art. 32 Schulgesetz/GR, der sich nicht auf überkommunale Schulen bezieht, solche Situationen nicht vermeiden kann, so dass dafür nach wie vor falladäquate Lösungen gefunden werden müssen."** Cun quei citat dattan ils derschaders ina buntganada ed in encuraschament a scolasts e scolastas d'agir en quella situaziun cun responsablidad e cun la sauna raschun e da sedumandar tgei che porti als affons dapli per lur futur. **Ils affons pertuccai dil rg vegnan ussa pia ad esser cofruntai cun duas variantas screttas**, ferton ch'ils auters astgan guder el futur la scola idiomatica en nossas scolas romontschas e bilinguas. Ei vegn a dar successivamein ils mieds da scola idiomatics che motiveschan scolastas e scolasts ed ils affons. In futur per in svilup vital da nos idioms. Rg passiv damogna mintgin che sa bein in idiom e capescha empau ils auters idioms. Dapli drova ei buc. Per capir las scartiras dil cantun e dalla confederaziun drova ei pia negina scolaziun en rg! Per in svilup vital dils idioms drova ei consequentamein impuls idiomatics era el mintgadi da nos affons: cudischs, discs cumpacts, giugs, teaters, camps,...

4. Il marcau da products en rg sepresenta sco sch'ils idioms fussen dialects dil rg

In sguard ella stizun da products per affons da radio e televisiun romontscha fa surstar :

La pagina da Simalabim sepresenta en rg sco sche quei fuss il lungatg unificau dils affons romontschs! L'entira purschida da discs cumpacts per affons da radio e televisiun dil 2015 ei en rg, cun excepziun d'in sulet dc cun historias en divers idioms dil 2007. Ils products pils carschi ein spirontamein els idioms, cun excepziun d'in sulet product en rg.

Egl internet anfl'ins in app per emprender da scriver scartira a maun en rg! Sil program dalla Ligia Romontscha per products per affons stat in app per affons naven da 4 onns, sa sche quel ei era en rg?

Silla pagina dalla Ligia Romontscha san ins empustar products romontschs (era da quels ch'ei buc produci dalla Ligia). Ina gronda part da quei ei per affons e mo en rg. Ils agens products dalla Ligia ein per cletg quasi tuts en tuts idioms.

Cunzun Radio e Televisiun romontscha - mo era la Ligia Romontscha - ein gia daditg semtgai per sustener il plan d'instrucziun 21, schegie ch'il plan d'instrucziun 21 ei aunc buc en vigur!

ACCESS e PLAT-ON, dus products dalla Pro Idioms

da Adrian Cathomas

ACCESS

Dapi igl onn 2011 ei il mied d'instrucziun digital pil rom romontsch vegnius realisau da varga 40 persunas, e quei en lavur gratuita sils secturs:

- elaborar ils mieds
- realisar illustraziuns
- transcriber en InDesign

Sulettamein il graficher ed il programmader ein vegni indemnisai. Bunamein 1'500 paginas ein vegnidadas elaboradas per tuttas classas dalla scola populara ellas spartas **grammatica, ortografia, texts e vocabulari** sco era ella sparta **cultura**. 242 persunas ein seregistradas silla pagina www.access.ac. En tut ein entuorn 1'000 licenzas dad Access vegnidadas vendidas. Il mied fisic en fuorma d'ordinatur cun frontispezi, classificaders e fegls en cumbinaziun cun ils varga 300 exerchezis online da Moodle ei revoluziunariss per in mied d'instrucziun. Ils exerchezis online ein diltuttatfatg per romontsch. Entgins moduls ein inventai daniev pil mied ACCESS, sco per exempel in trenader da plaid silla plattafuorma da Moodle e fotografias panoramicas cumbinadas cun exerchezis online, mo insumma era la cumbinaziun da Moodle cun in mied d'instrucziun.

Era duront il davos onn ein novas unitads per Access vegnidadas svilupadas.

- Didactisaziun dil cudisch „Don Quichotte“ per la tierza classa.
- „Ortografia“ per la 8. classa
- „Ortografia“ per la 9. classa.
- Didactisaziun dalla novella „Sidonia Caplazi“ da Gian Fontana per la 9. classa.

WWW.PLAT-ON.CH

Parallelamein al mied d'instrucziun Access han ulteriurs auturs transcret ni translatau mieds per auters roms che vegnan instrui per romontsch:

- Translaziun (cun lectorat linguistic) da grondas parts dil mied „**Viver el Grischun**“ pil rom carstgaun ed ambient.
- Transcripziun dil mied „**Filtric**“ pil rom lavur textila entras ina gruppa da scolastas dil fatg cun agid d'in linguist per sursilvan.

Quels mieds ein publicai silla plattafuorma www.plat-on.ch e san vegnir scargai gratuitamein.

Mieds d'instrucziun idiomatics

da Francestg Friberg

A caschun dalla radunonza generala dalla Pro Idioms Surselva dils 14 da matg 2014 ha il rapport davart la situaziun dils mieds d'instrucziun idiomatics per la scola populara romontscha e bilingua calau cun ils plaids „Ei para dis“. Oz ei da constatar ch'il di crescha tec a tec, aschia ch'il diari en caussa se presenta per datum suandontamein:

1. La decisiun dil 2003 – ina decisiun da levsenn, ed encunter la lescha

Decisiun dil Cussegl grond (proponida dalla Regenza) dils 25.08.2003 d'edir naven da 2005 tuts mieds d'instrucziun romontschs mo pli en rg culla finamira da spargnar 100'000.— frs.

2. Protestas

Ei suondan grondas protestas encunter quella decisiun. Aschia p.ex. dalla Pro Engiadina Bassa (PEB) ensemen culla Conferenza Generala Ladina (CGL) e l'Uniun dals Grischs (UDG) cun duas intervenziuns: „Proklamation zu Rumantschia und Rumantsch Grischun“ dils 30.03.2004, e „Öffentliche Stellungnahme“ dils 11.11.2004. Ni in secund exempel da protesta ei stau la brev aviarta dils 12.06.2004 da ver 200 personas dall'entira Romontschia: „Offener Brief an die Regierung des Kantons Graubünden betreffend die romanische Sprachpolitik der Jahre 2003/04 und folgende sowie zur Frage: Welcher Raum steht dem Rumantsch Grischun in der romanischen Grundschule zu?“ Aschibein il Cantun sco era la Ligia Romontscha ignoreschan las intervenziuns ed ils avertiments.

3. La fundaziun dalla PI

La PIE e la PIS vegnan fundadas (PIE: 11.01.2011, PIS: 04.02.2011). La PI s'engascha – denter auter – per l'aboliziun dalla decisiun di CG digl onn 2003 argumentond che tala decisiun cunterfetschi alla constituziun cantunala ed allas constituziuns communalas dallas vischnauncas idiomaticas.

4. 17 vischnauncas tuornan

El decuors digl october 2011 tochen igl avrel 2013 s'engascha la PIS fermamein per novas votaziuns communalas concernent il rg sco lungatg da scola. La consequenza ei in tiaratriembel historic maisudiu: 17 vischnauncas che havevan giu introduciu il rg tuornan agl idiom. En Surselva resta sulettamein Trin che mantegn il rg sco lungatg d'alfabetisaziun.

5. Aboliziun dalla decisiun da 2003

Cunquei che la decisiun dil CG digl onn 2003 cunterfageva alla constituziun cantunala ed allas constituziuns communalas dallas vischnauncas idiomaticas, abolescha il CG ils 08.12.2011 sia decisiun dil 2003, quei che ha per consequenza ch'il Cantun sto puspei edir mieds d'instrucziun els idioms.

6. Sondadi dalla PIS

La primavera 2012 realisescha la PIS in sondadi tier las scolastas ed ils scolasts dalla Surselva per eruir ils basegns concernent ils mieds d'instrucziun idiomatics. La retscherca representativa (99 retuorns) muossa ch'ei regia ina immensa munconza da mieds d'instrucziun e che la situaziun ei alarmona.

7. Intervenziuns conc. mieds d'instrucziun idiomatics ed il PI21

Malgrad l'aboliziun dil CG digl onn 2003 e malgrad l'analisa dalla PIS pertuccont la situaziun dils mieds d'instrucziun, semuenta il Cantun buca en caussa realisaziun da mieds d'instrucziun idiomatics, aschia che la Pro Idioms intervegn vehementamein tier la Regenza e tier il DECA e vegn sustenida da ver 40 ulteriuras instituziuns engiadinesas e sursilvanas (vischnauncas politicas, organisaziuns culturalas, partidas politicas e scolas). Ellas medemas intervenziuns en connex culs mieds d'instrucziun, las qualas vegnan inoltradas naven dalla stad 2013 tochen il schaner 2014, vegn protestau encunter il fatg ch'il plan d'instrucziun 21 cuntegn tut put rg, e quei naven dalla scoletta tochen al scalem superiur per tuttas scolas romontschas e bilinguas.

8. Dieta concernent ils mieds d'instrucziun idiomatics

Sin incarica dil Cantun organisescha la SAP ils 11.09.2013 in inscunter interromontsch da persunas dalla scola. Da quella dieta resulta quei che la PIS haveva gia eruiu cun siu sondadi la primavera 2012, numnadamein che la situaziun pertuccont ils mieds d'instrucziun idiomatics ei alarmona.

9. La Regenza reagescha

Ils 19.11.2013 decida la Regenza grischuna da surdar alla SAP l'incumbensa d'installar ina cumissiun che elaborescha in concept cumplessiv concernent ils mieds d'instrucziun idiomatics.

10. Concept detagliau general per mieds d'instrucziun idiomatics

La cumissiun che ha d'elaborar in concept cumplessiv per ils mieds d'instrucziun idiomatics vegn installada la fin da november 2013. Quei concept vegn elaboraus enteifer tschun meins. La fin da matg 2014 va il concept al DECA. Il zercladur 2014 accepta il DECA il concept e formulescha ina damonda alla Regenza per prender ina decisiun.

11. Concept detagliau per in mied d'instrucziun da lungatg

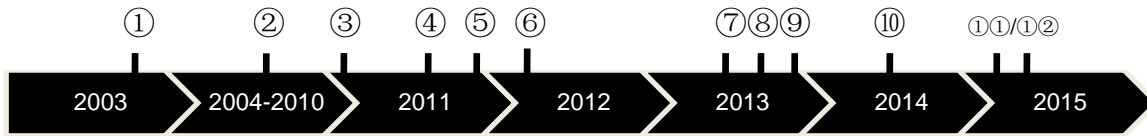
Il fenadur 2014 decida la Regenza grischuna da surdar alla SAPGR il mandat per la realisaziun dall'empresma fasa „Mieds d'instrucziun idiomatics“, vul dir per l'elaboraziun d'in concept detagliau per in mied d'instrucziun da lungatg. Quei mandat surdat il DECA alla SAP cul datum dils 13.08.2014.

Per l'elaboraziun da quei concept detagliau formescha la SAP ina aschinumnada gruppa da concept sco era ina aschinumnada gruppa da pilotadi. Quellas duas cumissiuns lavuran digl uost 2014 entochen il fevrer 2015 ed inolteschan il concept detagliau ils 26.02.2015 al DECA. Ussa ha ei danovamein num spitgar la risposta.

12. Intervenziuns en connex culla secunda versiun dil PI21

Ils 10.02.2015, sco era las jamnas precedentas, intervegn la PI pertuccont la secunda versiun dil PI21 la quala ei vegnida publicada ils 07.11.2014. Il PI21 vegn ad haver in'influenza eminenta sils cuntegns dils mieds d'instrucziun (cf. cascada: RECOL → PI21 → concepts mieds d'instrucziun → mieds d'instrucziun).

Schegie ch'il di semanifestescha tec a tec quei che pertucca mieds d'instrucziun idiomatics, eis ei da dir clar e net che culla elaboraziun dil mied da lungatg ei mo ina part dils mieds idiomatics sin buna via da vegnir realisada. La PI vegn ad esser insistenta che era ils mieds pils auters roms suondien. Co era quels savessen vegnir realisai a moda speditiva, moderna, effectiva, muossa la Pro Idioms Surselva aschibein cun ACCESS sco era cun PLAT-ON (cf. www.plat-on.ch).

- ① 25.08.2003: Decisiun dil CG → mieds en rg
- ② Protestas ed intervenziuns da differentas varts (p.ex. PEB 2004; ni p.ex. era 200 persunas entira Romontschia 2004)
- ③ 11.01.2011: Fundaziun PIE
04.02.2011: Fundaziun PIS
- ④ October 2011 tochen avrel 2013: 17 vischnaucas tuornan agl idiom
- ⑤ 08.12.2011: CG abolescha sia decisiun dil 2003 → mieds idiomatics
- ⑥ primavera 2012: sondadi PIS mieds idiomatics → situaziun alarmonta
- ⑦ stad 2013 - schaner 2014: 44 intervenziuns pert. mieds d'instrucziun e sboz PI21
- ⑧ 11.09.2013: Dieta alla SAP pert. mieds d'instrucziun idiomatics → gronda munconza da mieds idiomatics
- ⑨ 19.11.2013: La Regenza reagescha incumbensond la SAP d'elaborar concept general detagliau per mieds d'instrucziun idiomatics
- ⑩ 31.05.2014: Inoltraziun dil concept general detagliau per mieds d'instrucziun idiomatics
- ①① 26.02.2015: Inoltraziun dil concept detagliau pil mied da lungatg els idioms
- ①② 10.02.2015 tochen il mars 2015: Intervenziuns pertuccont la 2. versiun dil PI21

Plan d'instrucziun 21 e rumantsch grischun: Il cantun ignorescha danovamein la basa legala

da Carin Cadruvi

Il 7 da november 2014 ei il sboz currigiu dil plan d'instrucziun 21 (PI21) vegnius presentaus alla publicitad. Sper entginas adattaziuns punctualas e scursaniziuns ha ei dau neginas midadas substanzialas pertuccont il rumantsch grischun. Cun quei ignorescha il Departament d'educaziun la critica massiva da ver 40 vischnaucas, partidas politicas, organisaziuns da lungatg ed organisaziuns da scolasts che vevan priu posiziun ella fasa da consultaziun. La Pro Idioms refusescha cun tutta detschartadad era la secunda versiun dil PI21 pertuccont il rom romontsch. Ei manca la basa legala sufficiente per introducir quel sco el vegn proponius dil departament d'educaziun.

Ella secunda versiun dil PI21 vegn aunc adina pretendiu dils scolars da scolas idiomaticas cumpetenzas en rumantsch grischun. Il departament d'educaziun ignorescha ina ulteriura gada l'autonomia da vischnaucas, pertgei tenor igl art. 3 dalla constituziun cantunala ed art. 18 dalla lescha da lungatgs cantunala decidan las vischnaucas davart lur lungatg da scola.

Il sboz dil plan d'instrucziun 21 ei da curreger aschia ch'el corrispunda alla basa legala e respecta la veglia dalla gronda part dalla populaziun che viva e lavura en vischnaucas romontschas.

Che las vischnaucas ein autonomas en caussa da lungatg ei vegniu attestau dacuort era da pli aulta istanza, numnadamein dalla Dertgira federala.

Plinavon conferma era il cau dil departament d'educaziun, Martin Jäger, ch'igl ei buca bien da confruntar ils affons en scola cun dus romontschs: **"Es wäre aus unserer Sicht pädagogisch falsch gewesen und es ist eben auch politisch nun bestätigt worden, und gerichtlich bestätigt worden, dass es nicht gut ist, wenn Kinder im Laufe ihrer individuellen Schulzeit mit mehreren Varianten der gleichen Muttersprache konfrontiert sind."**

(citat sin <http://www.rtr.ch/emissiuns/actualitad/contribuziuns-dals-21-01-2015> nua che Martin Jäger pren posiziun pertuccont la decisiun dalla Dertgira federala en connex cul plogn da circa 60 geniturs encunter igl artechel 32 dalla nova lescha da scola).

La fasa da consultaziun per il PI21 ha cuzzau naven dils 28 da zercladur tochen il davos d'october 2013. Circa 40 vischnaucas, partidas politicas, organisaziuns da lungatg ed organisaziuns da scolasts e la Pro Idioms vevan critica ch'il plan d'instrucziun 21 introduceschi facticamein il rumantsch grischun digl esch davos en ellas scolas idiomaticas. Il Departament d'educaziun ignoreschi la situaziun legala, politica e sociolinguistica e surdamondi ils scolars massivamein. (cf. era la posiziun detagliada dalla Pro Idioms Surselva ed Engiadina dils 23 d'october 2013, publicada sin www.proidioms.ch)

Pretensiuns dalla Pro Idioms en connex cul PI21:

- 1. Ella part "Svilup dallas cumpetenzas" (tud. Fachbereichslehrplan Romanisch) duei vegnir strihau tut las cumpetenzas e pretensiuns minimalas en rumantsch grischun per ils scolars dallas scolas idiomaticas. Medemamein els capetels introductivs (p.13).**

La part "Svilup dallas cumpetenzas" duei vegnir formulada aschia ch'ella vala per tut las scolas romontschas, quellas ch'alfabetiseschan egl idiom ed en rumantsch grischun. Per las scolas tudestgas e talianas vegn era buca fatg ina differenza interna.

Ei cunterfa era al principi dall'egualitad da pretender da scolars dallas scolas romontschas cumpetenzas e pretensiuns minimalas en lur lungatg mumma (L1) ed aunc en ina ulteriura varianta digl empren lungatg L1. Quei vegn buca pretendiu da lur collegas da lungatg mumma tudestg ni talian. Ei cunterfa era a tut las reglas dalla pedagogia e didactica.

- 2. La degradaziun dils idioms a "sprachliche Varietäten" els capetels introductivs ei buca acceptabla e da curreger. Ils idioms ein dapi 400 onns lungatgs da scartira ed han tut las funcziuns d'in lungatg da scartira (Capetels introductivs p.4, 5 "Umgang mit Sprachformen").**

- 3. Informaziuns che constattan buca resp. che ein buca correctas pertuccont las scolas romontschas e bilingas e las cumpetenzas dils affons ein da strihar (p. 1, 2, 8)**

Ch'ei dat da quels sbagls el plan d'instrucziun 21 ei nuncapeivel.

- 4. Il plan d'instrucziun 21 duei setener vid la basa legala da vischnauncas e cantun.**

